16. god. 5. broj
2014. g.

ZORNICA
nova

*Svim našim dragim čitateljima
želimo blagoslovljen Uskrs!*

Kad sam bila mala, mise su se u našem selu održavale u školi, kao što je to bila praksa u onim selima gdje nije bilo crkve. Djeca su u ono vrijeme stojala posebno od odraslih, blizu oltara, a kada se počelo pjevati, pošto ja nisam imala svoju molitvenu knjigu, otišla sam do mame i čitala riječi pjesme iz njene knjige, a melodijom sam, naravno išla za ostalim pjevačima, uglavnom ženama. Iako sve pjesme koje sam tada čula nisam zapamtila, no njihova se melodija budila u meni kasnije, za vrijeme misnih slavlja, odnosno za vrijeme proba pod ravnanjem kantora-učitelja Ladislava Matušeka. Kada sam postala članica pjevačkog zbora Augusta Šenoe, kojim je upravljao već spomenuti Ladislav Matušek, uz dotada poznate crkvene popijevke nadošle su mnogobrojne druge, naime, u to vrijeme otpočele su dvojezične svete mise u Pečuhu-govorni dio bio je mađarski, pjevani pak hrvatski, pa se iz mjeseca u mjesec morala znati pjesma više. U ono se vrijeme snimila i kaseta uz novčanu pomoć tadašnjeg Saveza Hrvata u Mađarskoj „Lijepa si, lijepa", otpočela je izlaziti Zornica.Nešto kasnije je tadašnji ravnatelj Pečuškog hrvatskog kazališta Antun Vidaković pjevačkom zboru A. Šenoa otvorio vrata kada se radila misterijska igra Muka Gospodina našega Isusa Krista, za koju je pjesme odabrao već teško bolestan Ladislav Matušek. Predstava je nakon izvjesnog vremena obnovljena a snimila ju je i Hrvatska redakcija Mađarske televizije. I pjesmi, hoću reći, priči još tu nije kraj, Hrvatsko je kazalište stavilo na repeortoar još dvije predstave, jednu za uskrsno vrijeme, i jednu za Božić. Drago mi je što sam u njima sudjelovala, jer su učestale probe kao i sami nastupi u tkzv. sveto vrijeme svima sudionicima pripremili put ka doživljavanju najvećih nam blagdana. A tako i ove godine, zahvaljujući zagrebačkoj udruzi Pasionska baština sa pjevačima iz Kukinja, Pečuha, Pogana, Harkanja i Baranjskog Petrovog Sela /Hrvatska/, sudjelovala sam 23-im svečanostima Pasionske baštine u Zagrebu. Izveden je jednosatni program, osmislio ga je i režirao etnomuzikolog Krunoslav Šokac. Koncert pučkih korizmenih pjesama je sa strane publike nagrađen zaista velikim pljeskom, popraćen i po kojom suzom. Dakle, pjesma je ponovo učinila svoje. Neka vam ovogodišnji Uskrs, pa i ostale svetkovine donesu puno lijepih pjesama, kažu, tko pjeva, dvostruko se moli, odnosno kada se čuje lijepa pjesma, tome se i Bog veseli.

MKT

IZ SADRŽAJA:

Čitajte nas iz tjedna u tjedan na portalu zornicanova.hu!

Stručni savjetnik: vlč Ladislav Ronta
Na naslovnici: Prigodni ručnik za blagoslov jela iz Resnika/Hrvatska/prof. Stjepan Pepeljnjak
Na omotu: Hodočasnici iz Zale u Santovu
Fotografije: Akoš Kolar i Tomislav Tarađija
Priprema za tisak: Tomislav Tarađija
Urednica: Milica Klaić-Tarađija

Osnivač i nakladnik: Zaklada Zornica;
Adresa uredništva: Kökény, Kossuth Lajos 10/b.;
Tel-fax: 72-497-332; Mobitel: 30/411-04-61;
e-mail: milica40@freemail.hu, zornicanova@gmail.com;
HU ISSN 0866-5788

Ratko Zvrko

Majka

Noću često kad već zaspim
i kad soba već opusti,
k'o laticu ruže, mama
na moj obraz cjelov spusti.
Ona moje male tuge
zagrljajem toplim tješi,
a svakoj se mojoj sreći
k'o najljepšem daru smiješi.
Njeni prsti kao lahor
pređu preko moje kose,
a njene me priče lako
u daleka carstva nose.
Njena ljubav mene grije,
njeno srce za me bije,
znam: nada mnom uvijek bdije
majka - biće najmilije.

Uskrs - prodor u novi život

Ulomci iz uskrsnih poslanica

Ako je istina da smrt više nema vlasti nad čovjekom i nad svijetom, ipak još ostaju toliki, premnogi znakovi njezine stare vlasti. Ako je svojim Vazmom Krist iščupao korijen zla, potrebni su mu muškarci i žene koji će mu u svakom vremenu i mjestu pomoći da potvrdi svoju pobjedu njihovim vlastitim oružjem: oružjem pravde i istine, milosrđa, praštanja i ljubavi. To je poruka koju sam, za nedavnog apostolskog putovanja u Kamerun i Angolu, nakanio donijeti cijelom afričkom kontinentu koji me primio s velikim entuzijazmom i raspoloživošću u slušanju. Afrika, doista, neizmjerno trpi zbog okrutnih i neprekidnih sukoba – često zaboravljenih – koji ranjavaju i oblijevaju krvlju razne narode, ali i zbog rastućeg broja svoje djece koja završavaju kao žrtve gladi, siromaštine ili bolesti...

Resurrectio Domini, spesnostra! Uskrsnuće Kristovo naša je nada! To Crkva danas radosno proglašava: navješćuje nadu koju je Bog učinio čvrstom i nepobjedivom uskrisivši Isusa Krista od mrtvih; donosi nadu koju ona sama u srcu nosi i želi podijeliti sa svima, na svakom mjestu, posebice ondje gdje kršćani trpe progonstvo zbog svoje vjere i svojeg zauzimanja za pravdu i mir; zaziva nadu sposobnu uskrsnuti hrabrost za dobro pa i onda, osobito on-da, kad to nije jednostavno. Danas Crkva pjeva o „danu što ga učini Gospodin" i poziva na radost. Danas Crkva moli, zaziva Mariju, Zvijezdu spasenja koje je srce Krista, pashalne žrtve, Jaganjca koji je „svijet otkupio", Nevinoga koji „nas je pomirio s Ocem". Njemu, pobjednome Kralju, Njemu raspetome i uskrslome, mi radosno kličemo svoj Aleluja!

Papa Benedikt 2009.

Radosno vas pozdravljam pozdravom kojim uskrsnuli Gospodin onog prvog jutra iznenadi svoje učenike: Mir vama! Svoj mir upućuje i nama danas. Događaj Kristova uskrsnuća temelj je svih naših slavlja i izvor svih naših nada. Uskrs nije tek važan datum kalendara, već najvažniji događaj u povijesti ljudske obitelji. Ljubav je pobijedila – slavimo Uskrs!

1. Govoreći o ljubavi, koliko je ljubav važna i snažna u našim odnosima, starozavjetna Pjesma nad pjesmama, kaže: „Ljubav je jaka kao smrt" (Pj 8,6). Jedna od najradosnijih vijesti, braćo i sestre, koja se mogla dogoditi ljudskom rodu jest događaj Uskrsa i njegova poruka: ljubav nije jaka kao smrt; ona je jača od smrti! Bog je ljubav, i njegova je ljubav jača od smrti. Gospodnje je to djelo! Djelo i ime njegove ljubavi jest uskrsnuće: Kristovo uskrsnuće i po njemu naše uskrsnuće. Radost Kristova uskrsnuća slavimo i čestitamo jedni drugima kako bismo istinu spasenja naše vjere dosljedno živjeli i odgovorno svjedočili...

2. Uskrs je pobjeda ljubavi! Izvor života nije mogao ostati u vlasti smrti. Prepoznatljivi i proročki znak pobjede ljubavi očituje se, poglavito, u bračnom savezu i obiteljskom zajedništvu. Brak i obitelj na svoj način svjedoče uskrsnu dinamiku ljubavi. Ljubav utemeljuje obitelj iz koje se rađa novi život. Uskrsna novost živi u obiteljskim vrjednotama darovanosti, besplatnosti, povjerenja, odgovornosti, ljubavi, nade... Rađanjem novoga života, obitelj brani društvo od groba i smrti; unosi u društvo temeljne vrjednote zajedništva, pravednosti, međusobnog povjerenja, odgovornosti i solidarnosti.

Obitelj, po svojoj naravi, spašava čovjeka i društvo od opasnosti da se svedu samo na trgovinu, cijenu i prodaju robe. Bračno i obiteljsko zajedništvo ne temelji se na trgovini, već na daru i darovanosti, ne na količini novca, već na snazi ljubavi i povjerenja… Obitelj je stoga zdravi temelj i snažni pokretač društva, najisplativije ulaganje i najvrjednije bogatstvo humanog, zdravog i uspješnog društva. Nikakvo čudo da čovjek i svoje posljednje dane najradije proživljava sa svojima, u obitelji. U tom smislu, obitelj zavrjeđuje svu našu pažnju; ako ne iz poštovanja, onda iz nužnosti; ako ne iz uvjerenja,

onda iz dogovora. Doista je potrebno opredijeliti se, podržati i promicati kulturu, da ne kažem kult obitelji, na svim društvenim razinama.

mons. Marin Barišić / franjevci-split.hr

„Ako pak Krist nije uskrsnuo uzaludno je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša. Zatekli bismo se kao lažni svjedoci Božji što posvjedočismo protiv Boga: da je uskrisio Krista, kojega nije uskri-sio" (1 Kor 15, 14). Ovim riječima Sv. Pavao snažno naglašava važnost i značenje Isusova uskrsnuća. Temelj naše vjere je Isusovo uskrsnuće. Ako se iz kršćanske vjere izostavi Isusovo uskrsnuće on ostaje vrijedan spomen o Bogu i ljudima; postaje neki oblik svjetonazora, a vjera u sebi nema snage i postaje mrtva. Isus bi možda ostao velika osoba u povijesti, ali ipak samo u ljudskim dimenzijama. Samo ako je Bog Krista uskrisio dogodilo se nešto novo, nešto što mijenja svijet i čovjekovu situaciju. Ako je Isus uskrsnuo tada se Bog doista u njemu pokazao.

Isusovo uskrsnuće je odlučujuća točka u traganju za Isusom. Ako Krist nije uskrsnuo onda je on bio – pripada povijesti, ali ako je on uskrsnuo on jest – on je živ i danas.

portal župe Rovinj

Evanđelja nam donose dirljive susrete Uskrsnuloga Krista s apostolima. Znamo kako je na njih porazno djelovala Kristova smrt na križu. Bili su žalosni i razočarani, tjeskobni i nesigurni. Riječju, šokirani, puni straha i dvojbe...

I sad raspeti Isus živ dolazi među njih, ukazuje im se i omogućuje im da ga vide; isti je onaj koji je s njima bio tri godine. Gledali su ga svojim očima, slušali ga, divili mu se kako je činio čudesna djela. On je opet živ. Apostoli ne mogu doći k sebi. Ne snalaze se. Isus im kaže: „Mir vama!" Evanđelist Luka veli: „Oni, zbunjeni i puni straha, pomisliše da gledaju duha. A on im reče: – Zašto ste zbunjeni? Zašto se sumnje rađaju u vašim srcima? Pogledajte moje ruke i moje noge: ja sam, ja glavom! Opipajte me i shvatite: duh nema mesa ni kostiju kao što vidite da ih ja imam"

Blagoslov jela u Đakovačkoj katedrali

(Lk 24, 36-39).

Apostoli doživljavaju preokret. Počinju shvaćati ono što im je Isus govorio dok je bio s njima. Postaje im jasno da se trebalo ispuniti sve što je o Isusu bilo napisano u Pismima. Luka veli: „Na to im otvori pamet da razumiju Pisma, te im reče: – Ovako stoji pisano: Krist će trpjeti i treći dan uskrsnuti od mrtvih i u njegovo Ime propovijedat će se obraćenje i oproštenje grijeha svim narodima..." (Lk 24, 45-47). Apostoli otada neustrašivo, otvoreno i hrabro svjedoče da je raspeti Isus Krist uskrsnuo i da živi.

Kako živjeti vjeru danas slaveći Isusovo uskrsnuće? Uskrsnuće je kamen temeljac naše vjere i nade. Ono rješava sve naše probleme, a iznad svega problem života. Uskrsli je Krist naše spasenje, naš život i naše uskrsnuće. On sam je rekao: „Ja sam uskrsnuće i život! Tko vjeruje u mene, čak ako umre, živjet će. Tko god živi i vjeruje u me, doista, ne će nikad umrijeti." (Iv 11,25-26).

Tradicionalna uskrsna palma u Poljskoj

Ukrsni i preduskrsni blagdani i u Poljskoj donose mnoštvo rituala, tako se po narodnim običajima i dan danas izrađuju uskrsne „palme” koje se nose na blagoslov u crkvu na Cvjetnicu u spomen na ulazak Isusa u Jeruzalem. Taj običaj poznat je u Poljskoj još od srednjeg vijeka. Vjeruje se da palme imaju blagotvorno svojstvo. Uskrsna palma uključuje puno običaja i vjerovanja: posvećena palma štiti ljude, životinje, kuće, polja protiv čarobnjaštva i svega zla, gutanje cicamace sprečava boli u grlu i glavi itd. U prošlosti su palme izrađene od zelenih grančica, jer one simboliziraju život, vitalnost, radost i godišnju obnovu prirode. Najčešće su to bile grančice vrbe s bijelim i srebrnim cjetovima ili u narodu pod poznatijim imenom cicamacama. Palme su još ukrašene i drugim zelenim biljkama, na primjer grančicama borovine ili šimšira. Cvjetnom aranžmanu može se dodati umjetno ili suho cvijeće, pa na kraju i vrpce.

S gotovim šarenim palmama išlo se u crkvu na blagoslov. Nakon blagoslova išli su kući i u ruke su palmu primili i ostali ukućani kako bi svi doživljeli njezinu oživljujuću moć. S djelićima palme posipali su i živinu u staji. S palmom su „udarali” krave koje će u proljeće izaći na pašnjak, kako bi dobro pasle i da bi spriječili vještice da ureknu dobro mlijeko. Cicamace su pomiješali sa zrnima sjemena i zajedno ih posijali kako bi osigurali dobru žetvu. Potom su palme stavili u vazu kako bi zaštitili kuću od zla i zlobe susjeda. U nekim krajevima palme su stavili u prozor da bi za vrijeme oluje zaštitili kuću od groma.

Danas se palme rijetko izrađuju u kućama. Možete ih dobiti u bilo kojoj trgovini. Doduše komercijalne palme su izrađene isključivo od suhog cvijeća i obojane suhe žitarice i trave. Stoga, kako bi se popularizirao starinski način izrade palme Etnografski muzej u Sierpiecu svake godine raspisuje natječaj tradicionalne uskrne palme za djecu školskog uzrasta. Jer, važno je na buduće generacije prenijeti stare tradicije, pobuditi interes u njima za tradicijskom kulturom i upoznati ih s običajima njihovih predaka. I ne samo u Poljskoj.

Timea Šakan-Škrlin

Palmica već procvala je, k’ nebu gori miris daje,
lipš’ od palme i nevena, krv miriši prolivena.
Suho drvo bez grančica, nosi lipih pet ružica
na drvetu, suhom križu, pet dubokih rana viču.
Isusove svete ruke za sva dobra prime muke,
noge koje traže mene, groznim čavlom probijene.
Otvorena srca žilo, svih milosti živo vrilo
Krv i voda što ističe, to vapije, oj, grišniče.

Iz molitvenika : Novi vinac anđeoski
Bp. 1925.

Pasionska baština po drugi put u Mađarskoj

Zaklada Zornica je ove korizme u suradnji s brojnim hrvatskim zajednicama organizirala II. Pasionsku baštinu na tri lokacije 15. ožujka u Mohaču, 30. ožujka u Pečuhu 6.-7. travnja u Zagrebu. Domaćini prve priredbe su bili Hrvatska samouprava grada Mohača, mohačka Šokačka čitaonica, druge priredbe župa Sv. Elizabete u Pečuhu, Kukinjska hrvatska samouprava, a treće Udruga pasionska baština Zagreb. Svima njima velika hvala, kao i Hrvatskom pastoralu Pečuške bikupije, naime bez njih bi ova priredba bila manje uspješna.

Okrugli stol na temu Korizma koji je održan u Mohaču, pozdravio je dekan-župnik Ladislav Ronta, voditelj hrvatskog pastorala Pečuške biskupije riječima: Korizma je. Pitamo se: čemu ona služi? Tomu služi da poboljšamo svoj život. To je oruđe, što nam pomaže da bismo se okrenuli prema onome što je zaista važno, a da se ostavimo onoga što nimalo nije važno. Četrdeset dana. Dugačko je to razdoblje, ili nam se čini kratkim? Vidjet ćemo. Ako mislimo na post i nemrs, na odricanja, onda će nam biti dugačko. Ali može to biti i kratko razdoblje, naime samo nam toliko vremena preostajeda se u svojoj duši pripremimo za naš najveći blagdan, za našu najveću svetkovinu, za Uskrs. Cilj ovog našeg današnjeg okupljanja je upravo to, da nam pomogne obogatiti se u duši.

Đuro Franković, Pečuh

Srednjeeuropski motiv – Iz Isusove krvi izrastaju biljke (pšenica i vinova loza) te cvijeće

Pučke molitvice bogate su u raznim motivima, takvi bi bili uostalom da iz Isusove krvi izrastaju bilje (pšenica i vinova loza) što se očituje u tradiciji pomurskih Hrvata, šokačkih Hrvata u Mohaču i Slovenaca. No drugi motiv koji ima šire dimenzije bio bi da iz prolivene Isusove krvi izrasta razno cvijeće.

U jednoj arhaičnoj hrvatskoj (bošnjačkoj) molitvici iz okolice Pečuha spominje se da iz Isusove krvi izraste

cvijet. Da bi se mogle izvršiti sve mogućnosti stvaranja ili postojanja potrebno je dovršenje cijeloga ljudskoga života. Ako je život nasilnom smrću naglo prekinut, tada se on želi nastaviti u drugomu obliku: kao biljka, cvijet, urod. Kristov život prekinut je nasilnom i naglom smrću te se stoga nastavlja u biljkama (pšenica, čokot), cvijeću (ruža, ljiljan, karanfil) ili urodu (pšenično zrno, zrno grožđa). Marija svoga nestaloga Sina, Isusa, pronalazi uz Josipovu pomoć, tako da stane na njegovu lijevu nogu, i gledajući kroz ruke, primjećuje ga. Noga, kao organ za hodanje, simbolizira društvene kontakte. Pomaže u prometovanju, u sklapanju prijateljstava, smanjuje udaljenost, dakle uistinu ima društveno značenje. Ruka izražava predodžbu o kreiranju-stvaranju, o vlasti i moći te dominaciji.

Molitva Blaženoj Divici Mariji

Sidi Gospa na zlatnoj stolici,
Zlatnu knjigu štije, grozne suze lije.
Njoj dolaze dvanaest apoštola i četiri anđela.
„O, Marijo, Majka naša,
Što si tako žalosna?"
„Kad me pitate, 'oću vam pravo kazat.
Imala sam Sinka jedinka,
Židovi ga u'vatiše, na križ propeše,
Svetu krunu skidaše, a trnovu nabijaše.
Kud krvca frcaše, tud cviće nikoše.
Anđeli se skupiše, cviće poberuše,
U kalež ga meću
I nose ga na oltar...

Mr. sc. Vera Erl, Osijek

Korizmena jela Šokaca i pobožnost življenja

Šokci i danas drže do svojih korizmenih običaja i nastoje ih održati koliko je god to moguće s obzirom na suvremeni način života. Zaboravljene načine nekadašnjeg življenja iznovljavaju današnje udruge koje nas vraćaju u neka davna vremena Šokaca. Korizma i pobožnosti življenja u Korizmi ostala su mnogima u sjećanju, ali istraživanjem pučkih pobožnosti Cvelferije nailazimo na neka koja se danas više ne održavaju jer su u prošlom ne demokratskom vremenskom periodu bila nepoželjna i zabranjivana npr. procesije. U šokačkim obiteljima nekada se korizmeno vrijeme provodilo u molitvi i postu. No trebalo je mnogobrojnu čeljad nahraniti pa je vrijeme posta za šokačke snaše-reduše bio izazov u umješnosti kuhanja i pečenja kolača. Snalažljivost, maštovitost i bogatstvo prirodne hrane omogućavalo je spravljanje raznovrsnih jela koja su se jela u Korizmi. Šokadija drži do svojih običaja i danas. U priči M. Švel Gamiršek u knjizi Portreti nepoznatih žena, priči Bez Uskrsa saznajemo o molitvi za sretnu smrt na Veliki četvrtak. Manda Iskrina „ ...zar ti u mraku snajka - kazala je baba Manda ulazeći s malim fenjerom u ruci, ogrnuta crnom maramom - A ja pošla prašancijom, pa naišla da vidim dicu - ...uspavala sam dicu, pa sad koješta mislim. - Uvik študiraš. Ne bi l' sa mnom prašancijom?-Mrzi me dicu ostavljat same - odgovorila je Tena... -Velečki su. Samo ti potraži maramu i patrice, pa zaključaj vrata... ta Veliki je četvrtak, a samo se jedared u godini obilaze noću kapele po raskršćima i moli za sretnu smrt. A na smrt triba mislit, Tena, i ako si mlada. –Triba, majka, znam ja – odgovorila je Tena uzdišući i tražeći krunice u mračnoj sobi. Malo kasnije izašle su zajedno na sokak ... a pred crkvom se bila skupila hrpa žena u crnini s fenjerima i patricama čekajući, da baba Kaja započne krunicu pod raspećem.

Helena Ivičin, Beli Manastir

Korizma u nastavi katoličkog vjeronauka

U ovom prikazu iznosim nastavne jedinice i ključne pojmove vezane uz obradu teme Korizma odnosno Isusova muka i smrt, a koje se ostvaruju u nastavi katoličkog vjeronauka u svakom godištu od 1. do 8. razreda osnovne škole u Republici Hrvatskoj. Teme se obrađuju po Nastavnom planu i programu usvojenom od strane HBK (Hrvatske biskupske konferencije) i MZOŠ (Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa).

Korizma – vrijeme molitve i dobrih djela
Isus poziva ljude da slijede njegov put: svima činiti dobro. Kršćani su posebno za to odredili korizmu. Korizma je sveto vrijeme u kojem vjernici, od Čiste srijede do Velikoga petka, poste i čine dobra djela. Kršćani tada odlučuju da će se kloniti grijeha, da će više razmišljati o svojem životu, moliti se Bogu i činiti ljudima dobro.

Na putu vjere, udžbenik 4.r. str.74

Djela ljubavi i milosrđa
Svoju vjeru u Isusa najbolje svjedočimo kada bližnjima i svim ljudima pomažemo, za njih se brinemo, osobito za potrebne, siromašne i bolesne. Tko njima pomaže, Isusu pomaže.

Na putu vjere, udžbenik 4.r. str. 74

Tematske cjeline i nastavne jedinice o Isusovoj muci i smrti koje se obrađuju kroz pojedina godišta su sljedeće u 1. razredu.

1.razred: Učimo ljubiti Boga i ljude
Ključni pojmovi: radost, žalost, opraštanje, pomirenje, Čista srijeda – Pepelnica, korizma, priprema za Uskrs, Cvjetnica, Veliki tjedan, Veliki četvrtak, Veliki petak, Isusova muka, smrt na križu, znak križa.

Jozo Čikeš, Zagreb

„Svitla noć u kojoj precesjuni gredu – Za Križen"

Već više od 500 godina stanovnici središnjeg dijela otoka Hvara u noći sa Velikog četvrtka na Veliki petak idu za križem. U krugu od šest mjesta – Vrbanja, Vrboske, Jelse, Pitava, Vrisnika i Svirača – prođe se i do 25 km. Središnja osoba procesije je križonoša, koji nosi križ iz osobnog zavjeta ili želje, a prate ga obitelj i prijatelji u bratimskim tunikama, noseći ferale i torce. Uz križonošu i pratnju su i pjevači Gospina plača, drevnog i mnogima nerazumljivog napjeva. Jelsa-polazak u 22 sata.

U župnoj crkvi se pjeva prije polaska:

„Nut mislimo svi mi danas
Ki na križu umri za nas.
Di je sada Sin tvoj dragi,
Kralj nebeski, Bog naš pravi."

Nije poznato kada su krenuli prvi teški pokornički koraci, kada se netko u tim mjestima prvi dosjetio uzeti križ i krenuti u noć. Povijesni podaci pokazuju kako se u početku nije odvijala u sadašnjem obliku. U 17. stoljeću procesija je polazila na Veliki petak u jutro oko 4,5 h i odvijala se samo između dva susjedna mjesta. Tako su Jelšani odlazili u Pitve i Pitovjani u Jelsu, Vrisničani u Svirče i obrnuto…

„Župnik u crkvi predaje krž križonoši uz kraći nagovor, u kojem ističe značenje te procesije i čast koja pripada nositelju križa. Križevi su teški od 7 do 11 kg, sveukupna staza je duga oko 25 km. Ide se cijele noći, do otprilike 7 sati na Veliki petak. Križonoša nigdje ne sjedne, on te noći samo hoda i u crkvama kleči." Zbog čega se ljudi prijavljuju za nošenje križa? Većina križonoša ne govori svoje razloge, to je njihova tajna. Procesija Za Križen nije pompozna manifestacija. Ona traži koncentraciju i uživljenost, proživljavanje te noći, iziskuje osluškivanje tišine, meditaciju, molitvu i strpljivost.

Marija Šeremesić, Sombor

Život i djelo Jospia Pašića

Prečasni Josip Pašić, svećenik Požeške biskupije, pokopan je u Pakracu /Republika Hrvatska/, 26. svibnja 2010. godine nakon devedeset i sedam godina

većinom teškog i mukotrpnog života. Rodio se u Bačkom Monoštoru 1913.godine gdje je završio i pučku školu. Gimnaziju pohađa u Somboru i Travniku, a u Zagrebu završava Bogoslovni fakultet. Za svećenika je zaređen 1939. godine u Subotici. Svećenički poziv je obnašao u mnogim mjestima današnjih triju država: Hrvatske, Mađarske i Vojvodine (Srbija). Ratnu 1941. godinu dočekuje kao hrvatski kapelan u Bajmoku. To su bile teške godine. Ni državna, a ni vrhovna crkvena vlast nije imala razumijevanja za hrvatski narod. Zbog izrazito jakog osjećaja domoljublja i težnji da ustraje u njegovanju hrvatskog jezika koristeći ga u svojim djelima i govoreći mise hrvatskim jezikom, Pašić pada u nemilost političkih i crkvenih vlasti. Doživio je mnoge neugodnosti, premještaje, progonstva pa i internaciju 1943. godine u logor u Čavolju. Josip Pašić se bavio i književnošću. Objavljivao je svoja zapažanja, eseje, pripovijesti i romane s tematikom iz društvenog i obiteljskog života Hrvata u Bačkoj u mnogim katoličkim i društvenim listovima pa je tako bio veoma zastupljen i u somborskim novinama Naše novine, koje su tiskane četrdesetih godina prošlog stoljeća. Josip Pašić je prevodio strana djela jer je poznavao njemački, engleski, francuski, talijanski i mađarski jezik, ali je zato iznad svega volio svoj hrvatski. Imao je veoma neobičan svećenički život, veliko životno iskustvo i mnoga putovanja iza sebe. Da se ne zaboravi ovakav velikan, pobrinulo se Udruženje građana Urbani Šokci Sombor, a Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata uvrstio ga je u povodu stote obljetnice rođenja u Kalendar velikana 2013. godine.

Janja Horvath, Mohač

Duhovna obnova i njezino značenje i utjecaj na pojedinca vjernika

Okviri za upoznavanje i doživljavanje duhovnosti, „vježbanja" religije i u nas katolika su veoma široki. Višednevna okupljanja nas laika, na čelu s uglednim svećenicima, teolozima prvi puta su mi privukla pažnju početkom devedesetih godina najprije u Benediktinskoj opatiji u Pannonhalmi, a potom u Domu za duhovne vježbe u Leanyfaluu, kasnije organizirano u nizu u Budimpešti. Duhovne vježbe trajale su po tri dana (zvali smo ih tridiumima) i uz obrede, molitve, obrađivale bi se različite vjerske, biblijske teme, o kojima su voditelj ili voditelji takovih susreta temeljito pojašnjavali smisao i poruku vjere i značaj odnosa čovjeka prema Bogu i vjeri. Te su se duhovne vježbe isprva održavale ili pred Božić ili pred Uskrs i o Duhovima. Na mađarskom jeziku. Nakon što je 1993.g. utemeljena naša Hrvatska katolička zajednica u Budimpešti upoznali smo i druge oblike ove službe, naime vjerske tribine, kada su nas redovito pohodili najvrsniji profesori, svećenici, teolozi Sjemeništa tada Đakovačko-srijemske biskupije.

Duhovna obnova nije isključivo niz predavanja. Ona je potkrijepljena intenzivnom molitvom, svetom ispovijedi, svjedočanstvima, crkvenim pjevanjem, glazbom, temeljitim razmišljanjem u miru, jednom riječju: poučna je. Duhovna obnova u našem užem okruženju dobila je potpuno novo tumačenje, smisao, kada nam je ponuđena mogućnost sa strane patera Mihovila Filipovića, svećenika misionara Družbe Marijine, monfortanca iz Zagreba, koji danas živi i služi u Poljskoj i to i glavnome duhovnom gradu Czestochowi koji je predvodio ovogodišnju duhovnu obnovu u Budimpešti. Po četvrti puta s nama ove godine je izabrao temu: „Samo je Bog mir dušo moja".

Sudionici ovogodišnje duhovne obnove u Budimpešti

U redovima slušateljstva gđa. Ljerka Hedl iz Osijeka i gđa. Marijana Balatinac iz Mohača

Pjevači iz Mohača,

pjevači iz Vršende,

i pjevači iz Duboševice na koncertu u franjevačkoj crkvi.

27. travnja 2014. god. kanonizacija pape Ivana XXIII. i Ivana Pavla II.

Blaženi Ivan XXIII. i Ivan Pavao II. bit će kanonizirani 27. travnja 2014. god., na Nedjelju Božanskoga milosrđa.

Ivan Pavao II, karizmatični poljski papa koji je 27 godina bio poglavar Katoličke crkve, i papa Ivan XXIII, sazivatelj Drugog vatikanskog koncila, zvan Dobri papa, bit će proglašeni svetima 27. travnja, u nedjelju nakon Uskrsa.

Dobri papa, bl. Ivan XXIII.

Papa Dobri osvojio je cijeli svijet svojom dobrotom,

jednostavnošću i smislom za humor. Drugim vatikanskim saborom posadašnjio je Crkvu i dao novi zamah ekumenizmu.

Sam je za sebe rekao: *Dolazim iz poniznosti te sam odgojen u siromaštvu koje je, međutim, bilo obilježeno zadovoljstvom i blagoslovom. Otkako sam rođen nisam mislio na drugo doli kako postati svećenik. Postavši mlad svećenik, želio sam jedino postati župnikom u jednome od sela moje biskupije, ali me Providnost uputila drugim putevima... Uzela me iz mojega rodnog sela i postavila na putove Istoka i Zapada... Uvijek sam se više bavio onime što ujedinjuje, negoli onime što dijeli i izaziva proturječja. Nemojte, stoga, vašega poglavara promatrati kao čovjeka politike, diplomata; potražite radije u njemu svećenika, pastira duša, koji među vama vrši svoju službu u Božje ime.*

Angelo Giuseppe Roncalli rođen je 25. studenog 1881. godine u selu Sotto il Monte nedaleko od talijanskog grada Bergama. Djetinjstvo je proveo u rodnom selu. Sa 12 godina ušao je u sjemenište u Bergam, a sa 19 godina odlazi u Papinsko sjemenište u Rimu. Nakon odsluženja vojnog roka 1904. godine zaređen je za svećenika i preuzima službu tajnika bergamskog biskupa. Za vrijeme Prvog svjetskog rata bio je sanitetski podnarednik a zatim vojni kapelan.

Godine 1920. papa Benedikt XV. postavlja ga za predsjednika misijskog apostolata za Italiju. Pet godina kasnije papa Pio XI. imenuje ga biskupom i šalje kao vizitatora u Bugarsku kako bi pomogao većoj povezanosti katolika različitih obreda među sobom. Dužnost mu je bila ujedno uspostaviti odnose poštovanja s pripadnicima pravoslavne vjere.

Biskup Roncalli je u Bugarskoj brzo stekao naklonost naroda brigom za običnog čovjeka. Nakon desetogodišnje službe u Bugarskoj poslan je kao diplomata u Tursku. Kao apostolski delegat za Tursku i Grčku za vrijeme njemačke okupacije Grčke biskup Roncalli je pribavljao grčkom stanovništvu pomoć i spriječio deportaciju grčkih Židova u logore smrti.

Papa Pio XII. imenovao ga je 1944. godine apostolskim nuncijem u Francuskoj, a 1953. kardinalom i patrijarhom u Veneciji. Kao nuncij u Parizu zauzimao se za njemačke ratne zarobljenike u Francuskoj.

Kardinal Roncalli postaje nasljednikom pape Pia XII. 1958. godine. Uzeo je ime papa Ivan XXIII. a papinsko geslo bilo je 'Posluh i mir'. Mnogi su 77-godišnjeg papu smatrali prijelaznim papom. No on već na početku svoga pontifikata objavljuje namjeru da će sazvati opći koncil kao odgovor na potrebe vremena, čovječanstva i Crkve.

Na početku II. vatikanskog koncila 11. listopada 1962. godine najavio je obnovu kodeksa crkvenog prava, posadašnjenje Crkve i pružio ruke drugim kršćanskim Crkvama. Godinu dana kasnije Papa Dobri je objavio okružnicu 'Pacem et terris' u kojoj se zauzimao za čovjekovo dostojanstvo bez obzira na bilo kakvu pripadnost. Svoju veličinu dokazao je i uklanjanjem iz molitvenih obrazaca izraza koji vrijeđaju i ponižavaju Židove. Nije dočekao završetak Sabora. Umro je 3. lipnja 1963. godine. Blaženim je proglašen

3. rujna 2000. godine. Kako je najvažniji događaj njegova pontifikata bio Drugi vatikanski sabor blagdan mu se slavi na dan početka Sabora 11. listopada.
Ivan XXIII. napisao je Deset zapovijedi opuštenog mira. Osvojio je svijet svojom dobrotom, jednostavnošću i smislom za humor.

Bitno.net

Bl. Ivan Pavao II.

Karol Józef Wojtyla, rođen je u Wadowicama, gradu 50-ak kilometara udaljenom od Krakowa, 18. svibnja 1920. Bio je drugo od dvoje djece Karola Wojtyle i Emilie Kaczorowske. Nakon završetka studija na višoj školi g. 1938. upisuje se na sveucilište Jagiellonian u Krakowu. Kada su nacisti zatvorili sveučilište g. 1939. mladi je Karol (od 1940. do 1944.) radio u kamenolomu, a potom u kemijskoj tvornici kako bi mogao zaraditi za život te izbjegao deportaciju u Njemačku. Osjetivši poziv na svećeništvo od 1942. pohađa u tajnosti predavanja na Teološkom fakultetu Sveučilišta Jagiellonian kao bogoslov Krakowske nadbiskupije.
Nakon rata nastavlja studij na krakowskoj bogosloviji, koja je ponovno otvorena, i Teološkom fakultetu Sveučilišta Jagiellonian sve do svoga svećeničkog ređenja u Krakowu 1. studenoga 1946. Potom odlazi u Rim na dvogodišnji studij gdje doktorira na temu: Pitanje vjere kod svetog Ivana od Križa. Godine 1948. vraća se u Poljsku. U 38-oj godini života, 4. srpnja 1958., Wojtyla postaje najmlađi poljski biskup. Za biskupa je zaređen 28. rujna 1958. u katedrali u Krakowu. Šest godina kasnije, tijekom održavanja Drugog vatikanskog koncila, 13. siječnja 1964. papa Pavao VI. imenuje ga krakowskim nadbiskupom, a 26. lipnja 1967. postaje kardinal.
16. listopada, 1978. Karol Wojtyla izabran je za Papu. Nakon punih 455 godina izbor je pao na ne-Talijana, prvoga slavenskog papu u povijesti. Karol Wojtyla uzeo je ime dvojice svojih prethodnika - Ivan Pavao II.. Uspijeva u Crkvi obnoviti vjeru u stvarnu Isusovu prisutnost u Presvetom Oltarskom Sakramentu i pobožnost Svetoj Krunici. Oživljava štovanje svetaca u Crkvi, ne propušta propovijedati o čistilištu i daje značajan doprinos teološkoj misli pisanjem o „Teologiji tijela”. U svojem dugom pontifikatu (1978.-2005.) trudio se obići vjernike diljem svijeta, držeći velike mise na otvorenom. 2001. dijagnosticirana mu je parkinsonova bolest. Usprkos trpljenju koje je donijela ta bolest, uspijevao je putovati svijetom i efikasno upravljati Katoličkom Crkvom. Ujedno, bl. Ivan Pavao II bio je i veliki širitelj Božanskog milosrđa. Još kao nadbiskup u Krakowu 1978. dao je prvo službeno Crkveno odobrenje za pobožnost Božanskom milosrđu. 1981. objavljuje enickliku Bogat Milosrđem u kojoj piše: Vazmeni Krist je konačno i vječno utjelovljenje milosrđa, njegov životnosni znak: ujedno povijesni i eshatološki znak spasenja. U istom duhu bogoslužje vazmenog vremena stavlja u naša usta riječi psalma: *Misericordia Domini in aeternum cantabo,'o milosrđu Gospodnjem pjevat ću do vijeka'.* Godine 2002. u Krakowu posvećuje čovječanstvo Božjem milosrđu. Preminuo je 02. travnja 2005., noć uoči blagdana Božanskog milosrđa, a proglašen je blaženim 01. svibnja 2011., na Nedjelju Božanskog milosrđa.

Karol koji je postao svecem

Prvi dječji film o Ivanu Pavlu II, kombiniran elementima igranog filma, računalne animacije i arhivske građe o Papi, govori o djetinjstvu i mladosti Svetog Oca. Film pod naslovom Karol koji je postao svecem

u režiji Grzegorza Sadurskija premijerno je prikazan 21. ožujka 2014. u poljskim kinima.
Dvanaestogodišnji Casper (glume naizmjence blizanci Andrija i Kamil Weaver) entuzijast računalne animacije, suočava se sa skupinom huligana u školi. Dječak povjerava svoje probleme svom djedu (Peter Fronczewski), a djed smatra da je potrebno unuka povesti za vikend u planine. Tu, učeći unuka kako da se snosi s teškim uvjetima prirode i života u otežanim prilikama, vrti priču o prijatelju iz djetinjstva – Karola, koji je snagom duha hrvao s problemima. Casper , slušajući sjećanja svoga djeda, stvara animiranu priču Karola Wojtyle, budućeg duhovnog vođu Poljaka, a poslije milijuna ljudi diljem svijeta. To je poučna priča o vrijednostima Ivana Pavla II, putokaz za mlade generacije koje žive u današnjem suludom svijetu, lekcija života u duhu Papinih misli. Film ima jasnu poruku, misleći prvenstveno na neslomljivu snagu obitelji i vrijednosti koje iz nje proizlaze. I premda je danas obitelj kao institucija ponekad ismijana i odbačena, ipak ima svoju moć i dobiva svoje opravdanje i uvjerenje da unatoč nesavršenosti nosi najveće vrijednosti. Stvaratelji filma nisu htjeli samo podsjećati najmlađe gledatelje na lik velikog Pape, veći i pokazati da su vrijednosti u vremenu u kojem je živio Ivan Pavao II. još uvijek vrijede. Ivan Pavao II., koji je tijekom svog pontifikata tako snažno naglasio važnost obitelji, čini se postao je i filmski heroj.

Timea Šakan-Škrlin

Bosanskohercegovački Hrvati

Najteže je pisati o nečemu što se nekako samo po sebi čini bliskim i prema tome ne baš teškim za napisati. Tako je i meni pao zadatak da napišem nešto bosanskohercegovačkim Hrvatima, a da u startu nisam znala kako da ostvarim tu nemoguću misiju. Više je različitih sudbina nego mjesta u kojima su nekada živjeli ili u kojima još i danas žive. Bosanskohercegovački Hrvati su vjerojatno najnehomogeniji Hrvati, ako uopće ima Hrvata sklonih istom mišljenju. Prije rata su živjeli u Bosni i u Hercegovini, u gradovima, selima, ali i u inozemstvu „na privremenom radu" i nazivani „gastarbajterima". U gradovima je socijalizam donio brisanje razlika među nacijama i konfesijama, na selima se sačuvalo nešto od tradicije, dok su gastarbajteri najčešće bili iz pasivnih krajeva i nešto od viđenog u zemljama u kojima bi radili nastojali prenijeti u svoja mjesta boravka. U ratu 1992-1995.g. je došlo do velikog raseljavanja ljudi. Gotovo svi Hrvati iz Daytonske tvorevine Republike Srpske su protjerani ili pobjegli od prijetnji. U Federaciji Bosne i Hercegovine se dosta Hrvata iselilo u Hrvatsku i druge zemlje. Neki su doživjeli sudbinu prognanika i, ako se nisu iselili, obitavaju u Hercegovini. Ne postoji niti jedna organizacija koja bi okupljala sve bosanskohercegovačke Hrvate. Čak je i katolička crkva podijeljena na Vrhbosansku nadbiskupiju sa sjedištem u Sarajevu, Banjolučku biskupiju, Mostarsko-duvanjsku i Trebinjsko-mrkansku biskupiju sa sjedištem u Mostaru. Tu su još i dvije franjevačke provincije: Bosna Srebrena i Hercegovačka provincija. Na cijelom području BiH postoje podružnice Hrvatskog kulturnog društva Napredak, čija je glavna zadaća stipendiranje mladeži. Matica hrvatska također ima niz svojih podružnica u BiH koje djeluju sukladno svojim materijalnim i organizacionim mogućnostima. Preostali Hrvati u većim gradovima su uglavnom građanski nastrojeni i stavovima se uklapaju u okruženje. Hrvati u sredinama gdje su u većini sukobljavaju se prema tome koju od tzv. hrvatskih stranaka podržavaju. To su manje sredine, mahom u Hercegovini. Oni koji su u sredinama s bošnjačkom većinom ne slažu se s onima koji su u sredinama sa hrvatskom većinom, oni koji su prognani sa onima koji nisu, i gdje bi bilo kraja. Ipak, koliko god bila teška vremena, i koliko god malo Hrvata bilo u Bosni i Hercegovini, oni su se tijekom povijesti tu održali i zato ne treba gubiti nadu u njihovu budućnost na ovim prostorima.

Leona Sabolek

Bosanskohrvatska narodna nošnja, slika Slavka Tomerlina

Janus Pannonius

O jednom bademovom drvcu

Heraklo takvo što nije vidio u vrtu Hesperida,
Ni hrabri Uliks na otoku Alkinoja.
Čak i na bujnim livadama otoka blaženih bilo bi čudo,
Kamoli na sjevernim hladovitim grudama zemlje Panonije.

I gle, hrabro cvjeta drvce badema usred zime,
Ali predivne pupoljke obložit će inje!
Moj bademe, mala Filda, nema još laste na vidiku tom,
Ili teško si očekivala mlado Proljeće da postane tvom?

S mađarskog preveo Đuro Franković

Proljeće na Mečeku

25. IV. je spomendan Sv. Marka, evanđeliste

Sv. Marko bio je odličan pučki pripovijedač. Događaje iz Isusova života opisuje veoma jasno i potkrijepljeno detaljima koje drugi evanđelisti ne uočavaju. Imao je oštro oko, dubok i istančan osjećaj za opažanje i onoga što se drugima nije činilo tako važno. Bio je Petrov pratitelj slušao ga, i izrečeno je stavljao na papirus za potrebe vjernika rimske općine. Na blagdan sveca obavlja se blagoslov polja, koji i danas živi u vjerskim zajednicama. Mnogi se sjećaju procesije kada se doista izlazilo u polje da bi se otišlo do poljskog križa moleći, pjevajući, zastavama i raspelom. Sada se samo izlazi iz crkve i okrećući se prema četiri strane svijeta izmoli božji blagoslov, a ponegdje se obred održava u crkvi. O blagoslovu polja u Bosni i Hercegovini piše prof. dr. fra Stjepan Duvnjak: U brojnim okružnicama biskupa i Uprave franjevačke provincije Bosne Srebrene, u kojima se donose odredbe, upute, poticaji i upozorenja, uopće se ne spominje blagoslov polja. On je bio posve razumljiv u vrijeme kad je poljodjelstvo bilo glavna djelatnost. Iz Običajnika župe Vareš saznajemo da blagoslov polja počinje na blagdan Sv. Marka: „Na Markov dan bude ovdi blagoslov prvi i misa” (str.2). „Po Varhovinama selima spadajućim na ovu župu običaju biti Poljski Blagoslovi i to ima bit u dneve raditnje. Ovi dogovore se s parokom i tada isti seljani običaju upisat po koje janje oli kozle oli tele jali po koji groš od para. Misa obično ima bit za plodnost njivah i za ugodbu godine; a po ostalim selima ako hoće tko i po grobljima kada se kom svidi, a obično svetkovinam misnika izvedu na groblje a jok nediljom radi pazara” (str.4). Dakle blagoslovi su bili u radne dane i na svetkovine i to po grobljima. Groblja su bila mjesta gdje se najčešće slavila misa.

Obred blagoslova polja započinje pjevanjem litanija u kojima se zaziva sve svete patrijarhe i proroke i društvo nebesnika. Svećenika u procesiji prate ministranti koji nose križ, tri svijeće i blagoslovljenu vodu. Nakon litanija svećenik pjevajući zazivlje, a puk odgovara.

Svećenik: Po znamenju Svetog križa od neprijatelja naših!

Puk odgovori: Oslobodi nas, Gospodine!

Svećenik prekriži istok pa se okrene prema jugu, potom zapadu i na kraju prema sjeveru, ponavljajući zazive.

Svećenik: Od munje, groma, i zle godine!

Puk: Oslobodi nas, Gospodine!

Svećenik: Od kuge, glada, rata i zla svakoga.

Puk: Oslobodi nas gospodine!

Svećenik: Da se dostojiš plodove zemlje dati i uzdržati!

Puk: Tebe molimo usliši nas!

Tijelovo

Svetkovina Tijelova u Santovu

Svetkovina Tijelova nama, katolicima, znači više od folklora ili religioznog običaja. To nije samo tradicijska predstava koju mi cijenimo na temelju vanjskog slavlja i ljepote. Radi se o nečem višem: mi želimo nanovo otkriti unutarnji misaoni sadržaj; stvarno slavimo „Svetkovinu vjere".

Tri bitna sadržaja povezujemo s tajnom svete Euharistije:

•Žrtva predanja Isusa Krista u smrti na križu i uskrsnuće i njegovo uprisutnjenje u svetoj misi.
•Isus Krist – kruh vječnoga života u svetoj pričesti.
•Njegova prisutnost među nama – on ide na put s nama, što se izražava u procesiji tjelovske svetkovine.

Aga Sajčan i njezina „bijela koljeba"

Naravno da se radi o Tijelovu, o „Bršančevu" kako se ta svetkovina zove u Kukinju, gdje živi Aga Sajčan, koja sa svojom obitelji, mužem Matijom, te kćerkama Agicom i Anitom svake godine postavlja i kiti treću, tj. „bijelu koljebu" za blagdan Tijelova. Osim bijele boje, šatre, ili sjenice kite se još cvijećem i tekstilom u ružičastoj i crvenoj boji, a zadnja je šarena, nju krasi poljsko cvijeće - kaže mi Aga.

I naravno tu su lišće i grančice od lipe koje se vežu na gvozdeni okvir sastavljen upravo za ovu zgodu, izbjegavši eventualnu labilnost grana sječenih za stupove i krov. Dok razgovaramo korisne nam informacije daje i njena mama. U razgovoru se prisjećamo da je prije desetak godina nakon tijelovske mise prošencija prolazila kroz skoro cijelo selo, išlo se ka Baćinom križu, pa križu koji je bio kod nekadašnje škole, pa do doma kulture, tj. do centra sela i tako natrag u crkvu. Otkako su žene ostarile, pa im teško toliko pješačiti, koljebe se postavljaju oko crkve na kalvarijske postaje.

-Donesemo već spomenuti gvozdeni okvir, mali stol, dan prije nasječemo granje i lišće, a ujutro rano počinjemo posao, jer je misa u pola devet, do tada mora biti sve gotovo - opisuje događanja uoči Tijelova moja sugovornica.

-To je zavjet naše obitelji, kupimo cvijet, karanfil, ljiljan, ili margaretu, naravno u bijeloj boji, na stol prostremo bijeli stolnjak, bijelim vezen i „šupljikast", na to dođe križić, pa sa dvije strane svijeće. Nekada se iz doma nosila i sveta slika, sada ovu sliku zamjenjuje reljef kalvarijske štacije, naša je osma postaja.

Pred improvizirani oltar prostire se tepih manjeg formata, stavlja jastučić, kamo klekne velečasni tijekom procesije. Kada je procesija gotova, od blagoslovljenih grančica i cvijeća svatko si ponese svom domu, grane se obavezno zataknu za rog kuće, njima se pripisuje čarobna moć koja čuva kuću i ukućane od groma sve do Tijelova slijedeće godine.

MKT

Izložba dječjih radova na temu: crkva u mojem mjestu u crkvi Sv. Elizabete u Pečuhu

Hrvatska referatura Pečuške biskupije raspisala je likovni natječaj za djecu. Na natječaj su pozvana djeca koja su hrvatskog podrijetla ili koja pohađaju hrvatsku nastavu u svojim školama, u dvije kategorije: 4-5-6

razred, 7-8 razred, na temu: Crkva i moja obitelj. Crkva u mojem mjestu. U akciju se se izvan konkurencije mogla prijaviti i djeca iz vrtića. Pristiglo je 40 radova iz Budimpešte, Mohača, Salante, Harkanja, Kukinja, i pečuškog hrvatskog vrtića. I prvorazrednici su bili jako aktivni zahvaljujući upravo tome, što je od ove školske godine uveden vjeronauk u školsku nastavu. Izložbu dječjih radova je otvorio i proglasio rezultate, pastoralni vikar Pečuške biskupije, mons. Franjo Pavleković.

U svom je govoru istaknuo važnost ove akcije, govoreći kako su i na taj način djeca uspjela pokazati svoj odnos, te odnos svoje obitelji i nastavnika prema božjem hramu. Do svečanosti je došlo nakon korizmene svete mise na hrvatskom jeziku koja održana u suradnji s kukinsjkom hrvatskom samoupravom, 30-og ožujka. Prije otvorenja izložbe su korizmene pjesme izvele članice pjevačkog zbora Snaše iz Pogana.

Prvo mjesto u natjecanju postigli su: Damjan Kovačević iz Mohača, Tijana Bandi iz Budimpešte, Dorottya Rendes i Amanda Palko iz Salante. Nagrađeni su nadalje Ivana Grabić - Harkanj, Nikoleta Nagy, Dora Regős, Danica Szidonyi i Dijana Mezei - Mohač, Kitti Kanyar, Gyula Nagy i Virág Végh - Salanta. Sva su djeca dobila spomenicu, djevojčice medaljicu a dječaci križić.

MKT

Veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti
dr.sc. Gordan Grlić Radman
ima čast pozvati Vas, Vašu obitelj i prijatelje

na Uskrsni koncert
u nedjelju, 27. travnja 2014. u 18 sati

u crkvi Sv. Mihovila
(V. okrug, Váci u. 47/B.)

Nastupaju:
Mario Penzar, orgulje
Martina Klarić, sopran

PROGRAM
T. Cecchino: Gioia del Paradiso
T. Cecchino: O luci di Gesu sante
T. Cecchino: Pietosa industre mano
T. Cecchino: Sospirava Maria
G. Puliti: Hymnum cantate
W. A. Mozart: Agnus Dei
J. S. Bach: Fantasia in c
Niels la Cour: De profundis
J. Magdić: Oluja

Ulaz je slobodan

Po banu Franji Vlašiću nazvan je trg u Dombóváru

Na Dan Grada Dombóvára (Županija Tolna) 29. ožujka svečano je predat trg nazvan po imenu hrvatskog bana Franje Vlašića. Na prigodnu svečanost pozvani su gosti iz Ogulina odakle su se Hrvati 1715. godine doselili u ovaj grad i u susjedna sjevernobaranjska naselja. Vlašić je bio jedan od njihovih potomaka. Hrvatska samouprava u Dombóváru na čelu sa predsjednikom Gáborom Varga Stadlerom s ponosom čuva uspomenu na zaslužnog sina svoga grada, naime 2011. godine postavljena je spomen ploča Vlašiću. Svečani govor održao je predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp, istaknuvši suvremeni momenat uspješne suradnje ovih zbratimljenih gradova. Pozivu su se odazvali generalna konzulica RH u Pečuhu Ružica Ivanković, gradonačelnik Ogulina Jure Turković, gradonačelnik Vira Kristijan Kapović, gradonačelnik Dombóvára Lóránt Szabó te brojni gosti iz Hrvatske i Mađarske.

S pravom se nameće pitanje tko je bio Franjo Vlašić? U 19. stoljeću istočno-srednjoeuropske nacionalne pokrete karakterizirala je borba za stvaranje jedinstvenog nacionalnog jezika i sačuvanje kulturnog identiteta, tako i u Hrvata, kada se pojavljuje na sceni Franjo Vlašić. U književnim zahvatima iliraca jasno dolazi do izražaja ujedinjenje hrvatskih zemalja. Ulažu nadu, očekujući od bana pružanje daljnje podrške svojim Hrvatima, jačanje mirnog suživota hrvatskog i mađarskog naroda pod krunom vladajuće austrijske kuće. Jednako tako pušta svoj korijen i misao „biti svoj na svom". Hrvatski pjesnik Karol Rokovec (kasnije promijenio ime u Dragutin Rakovac oduševljeno pozdravlja imenovanje Franje Vlašića za hrvatskog bana.

[…] Živi Tvomu puku
Dobu vugodnu
Znan još bit ćeš vnuku
On te slavil bu. […]

Od Vlašića ilirci su s pravom očekivali da se u cjelosti posveti svojemu puku, da bi tako i naredna pokoljenja znala o njemu. Barun, hrvatski ban i podmaršal, Franjo Vlašić rođen je od oca Franje Vlašića i majke Marije Ane u Dombóváru, u Tolnadskoj županiji, 24. travnja 1766. godine, a preminuo u Zagrebu 16. V. 1840. godine. Franjo Vlašić je potomak Hrvata koji su g. 1715. iselili s područja koje je gravitiralo gradu Ogulinu i Brinju, te se naselili u Mađarskoj, u sjevernu Baranju: Hajmaš (Nagyhajmás), Dombovar (Dombóvár), Bikalu (Bikal), Magoč (Mágocs) i u Pečuh. Vlašić bio je ban Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, kraljevski savjetnik, savjetnik Namjesničkog vijeća, glavni vojni zapovjednik Varašdina i Karlovca, zapovjednik pukovnije ulana (teška konjica oboružana karabinkama) Swchwarzenberg i dviju banskih pješačkih pukovnija te prisežnik Banske table. Zbog iskazane hrabrosti odlikovan je viteškim križem reda Marije Terezije. Ističe se u borbi protiv Francuza.

Franjo Vlašić je 22. ožujka 1832. dobio barunsku titulu (broj 3386/1932. L. Reg. 65. br. 827.1.). Opis barunskog grba: na četiri strane podijeljeni štit; 1. u plavom polju s planinama tri srebrne strijele perom i šiljkom okrenute prema unutra. 2. u crvenom polju dvije tvrđave sagrađene od klesanog kamena s dva tornja, svaki s dviju pročelnim, zatvorenim vratima. 3. u crvenom polju tri zlatna povoja. 4. plavo polje na nogama stojećim lavom. Grb pokriva barunska kruna koju drže dva lava.

Ban Franjo Vlašić pomagao je hrvatski narodni preporod, naime 1832. podupirao je molbu čelnika hrvatskog narodnog preporoda Ljudevita Gaja

(1809.-1872.) da mu se dopusti izdavanje preporodnih novina u Zagrebu. Sa zagrebačkim biskupom Aleksandrom Alagovićem (1760.-1837.) preuzeo je pokroviteljstvo nad akcijom osnivanja društva za unapređenje prosvjete na hrvatskom jeziku, koji je bio pokrenuo Gaj. Kao hrvatski ban, od 1832. učinio mnogo dobra hrvatskom narodu i ustrajno štitio njegova prava. Svojim jednostavnim životom i građanskim držanjem te velikim iskustvom stekao je popularnost među hrvatskim pukom. Na požunskom saboru (1832.-36.) branio je prava Hrvatske na Rijeku i njezino primorje. Na požunskom saboru Mađari su 1839.-1840. donijeli odredbu o uvođenju mađarskog jezika u javni život Hrvatske, no ban Franjo Vlašić je 21. siječnja 1840. predstavkom kralju Ferdinandu I. spriječio ovu odredbu, naime vladar nije potvrdio njezinu pravovaljanost te nije stupila na snagu. Bio je to njegov najljepši, posljednji dar narodu na čijem čelu se nalazio. No prije njegova ustoličenja stao je i na stranu mađarskih nastojanja u Erdelju.

U Hrvatskoj se tridesetih godina 19. stoljeća, u svakodnevnoj komunikaciji služilo ponajviše njemačkim, u nekim krajevima talijanskim ili mađarskim, dok je u uporabi bio zvaniči još uvijek „prestižni" latinski jezik, dakle, svi mogući jezici, izuzev jedinstvenog hrvatskoga, pri tomu nazočna su bila i sva tri njegova dijalekta, razni načini bilježenja slova i sl.

Imbro Lopašić povodom ustoličenja bana Franje Vlašića „Na Dan 23. Rožnaka" 1832. objavljuje stihove, odajući najprije svaku čast austrijskom caru koji dade „Harvatima/ Crobotima, Slovincima, braći Dalmatinima":

[…] Poglavicu Vlašić Bana,
Franca nam već poznana.

Virnog Slugu uvik svoga,
I Deliu Hrabrenoga,
Od Plemena viteškoga
I Naroda Mađarskoga. […]

Pjesma u nastavku govori o austrijskoj vladajućoj kući koju će „zajedno slaviti Harvati i Mađari". U stihovima pojavljuje se motiv o ujedinjenju svih hrvatskih krajeva od, „Kotarlanja (Kotar), Zagrebljana, Požećlanja (Požega) do Dubrovlanja (Dubrovnik)". Ban će biti taj, prema pjesniku, koji će očuvati „pravice naše stare", od kojih se ne može odstupiti, a koje se ne mogu prekršiti. Franjo Vlašić je najvjerojatnije govorio hrvatski i to narječjem šireg ogulinskog područja koji se je očuvao sve do 2011. godine u sjevernoj Baranjskoj županiji, kada je Jozo Kasonić još govorio hrvatski, a koji se temelji na ikavsko-ekavskom dijalektu čakavskog narječja.

Đuro Franković

POZIV U najstarijem hrvatskom marijanskom svetištu na Trsatu u Rijeci će se, od 5. do 7. lipnja 2014. godine, održati 5. festival Trsat, festival hrvatskog katoličkog filma kojega organiziraju Istra film iz Rijeke i Franjevački samostan Trsat. Prijavljeni filmovi i prijavnice trebaju stići do 30. travnja. Ovaj specijalizirani filmski festival na jednom mjestu okuplja i natjecateljskom vrednovanju izlaže godišnju produkciju katoličkih filmova snimljenih u Hrvatskoj i njenoj dijaspori širom svijeta. Na Festivalu sudjeluju filmovi svih žanrova u kojima se iskazuju evangelizacijske i društvene vrijednosti Katoličke crkve u Hrvata - igrani, dokumentarni, animirani, obrazovni, amaterski...

Ispunjenu prijavnicu treba poslati mailom na bernardin@istrafilm.hr; Tri primjerka DVD-a prijavljenih filmova poslati do 30. travnja 2014. godine na adresu:

Franjevački samostan Trsat
Frankopanski trg 12, 51000 Rijeka

Salon vjerske fotografije Molve

Molvarski likovni krug i Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Molva pokrenuli su 2011. godine Salon vjerske fotografije kao dodatni vid afirmacije vjerskog turizma u ovom poznatom Marijanskom svetištu. Salon u svojim propozicijama nudi foto umjetnicima da svoje radove prijave na dvije zadane teme, a to su: tema A - Žena majka i vjera i tema B - Vjerska fotografija.

Odabirom teme Žena majka i vjera želi se naglasiti povezanost žene majke i njezinog doživljaja duhovnog i sakralnog, kao i prenošenje stečenog duhovnog iskustva svome potomstvu. Autori svojim fotografijama iskazuju i vrednuju pozitivan odnos majke i djeteta u odnosu prema transcendentom. Tematski krug doživljaja duhovnog gleda se univerzalno, bez omeđenja na neku od konkretnih vjera ili religija. Odabir teme ide i za tim da naglasi neodvojivost čovjeka – kao duhovnog bića – od svoje majke, ali i transcendentnog. Čovjek, osim što dobiva vjeru kao dar, on ju dijelom i baštini od svoje majke, koja mu je predaje kroz tradiciju i odgoj. Autori u odabiru fotografija trebaju nastojati pozitivno vrednovati povezanost žene i majke sa sakralnim i duhovnim.

Pod temom Vjerska fotografija – u najširem smislu, podrazumijeva se fotografski izričaj koji obuhvaća religioznu stvarnost, odnos nadnaravnog i čovjeka kao religioznog bića te odnos spram prirode bez obzira o kojoj se vjeri radi.

Na prošlogodišnji treći Salon pristigle su ukupno 104 fotografije u dvije teme od 17 autora, 40 fotografija u temi A i 64 fotografije u temi B. Ocjenjivanje fotografija je obavio Ocjenivački sud Salona 29. rujna 2013. godine u sastavu: Edita Janković-Hapavel, dipl.povjesničar umjetnosti i etnolog – predsjednica ocjenjivačkog suda; O. Tomislav Glavnik, župnik Župe BDM Molve – član; Zvonimir Ištvan, član „Molvarskog likovnog kruga" i član FKK „Drava" Đurđevac – član. Ocjenjivački sud je za izlaganje odabrao 30 fotografija u temi A i 63 fotografije u temi B. Od svih fotografija odabranih za izlaganje izabrane su one najbolje te su im dodijeljene sljedeće nagrade:

Tema A: Žena majka i vjera

1. Sigurnost – Oliver Bešić, FK Virovitica (prva nagrada)
2. Tradicija – Oliver Bešić, FK Virovitica (druga nagrada)
3. Thanks time No.3 – Berislav Vrkljan, FK Osijek (druga nagrada)
4. Zaštitnice – Mirjana Valjak Porupski, FK Zagreb (treća nagrada)
5. Spavaj, spavaj – Marija Stipan, „Molvarski likovni krug" Molve (pohvala)

Tema B: Vjerska fotografija

1. Mladomisnik – Đuro Grčić, samostalni autor Virje (prva nagrada)
2. Isuse mileni – Elvir Tabaković, sam. autor Paring-Njemačka (2. nagrada)
3. Nada – Oliver Bešić, FK Virovitica (druga nagrada)
4. Postojanost i prolaznost – Ante Jaša, FK „Kornat" Kukljica (treća nagrada)
5. Friday pray 2 – Berislav Vrkljan, FK Osijek (treća

nagrada)
6. Sveto Trojstvo – Ivan Ranogajec, FK Osijek (treća nagrada)
7. Prije žetve – Mirjana Valjak Porupski, FK Zagreb (pohvala)
8. Buđenje – Stjepan Jagić, „Kloštranska paleta" Kloštar Podravski (pohvala)
9. Raspelo plovi – Ante Jaša, FK „Kornat" Kukljica (pohvala)

Izložba fotografija pod nazivom 3. Salon vjerske fotografije, Žena majka i vjera otvorena je 11. listopada

2013. godine u prepunoj galeriji Molvarskog likovnog kruga. Izložba je izazvala veliki interes publike, koja je to potvrdila i svojom nazočnošću na otvorenju. Neki od nagrađenih fotoumjetnika su i osobno nazočili otvorenju Salona te se pohvalno izrazili za organizaciju i postav izložbe. Muzičkim nastupom program otvorenja upotpunili su mladi pjevači zbora „Adveniat'' iz Molva. Na otvorenju je sve posjetitelje pozdravio predsjednik MLK-a, Vladimir Ivančan, upoznavši nazočne s radom i aktivnostima MLK-a, a o samom Salonu i pristiglim radovima govorio je Zvonimir Ištvan, član organizacijskog odbora Salona. Izložbu je biranim riječima otvorio velečasni o. Tomislav Glavnik, župnik u Molvama koji je nagrađenim autorima udjelio diplome i plakete 3. Salona vjerske fotografije. Uz izložbu je izdan prigodni katalog na osam stranica, a izložba se je mogla razgledati do 8. studenoga 2013. godine. Naslovnica kataloga 3. Salona vjerske fotografije. Na dosadašnja prva dva salona sudjelovali su autori iz Hrvatske, a na trećem sudjeluje i jedan autor iz Njemačke. Želja je Organizacijskog odbora salona vjerske fotografije da se što više autora iz susjednih zemalja uključi u ovaj projekt te na taj način isti i podrži, ali i da svojim radovima doprinesu kvaliteti izloženih vjerskih fotografija. Natječaj za 4. Salon vjerske fotografije je otvoren do **15. 9. 2014.** godine, a svi zainteresirani foto umjetnici mogu za svaku temu poslati do 4 fotografije prema propozicijama Salona. Izložba će biti otvorena 10. listopada u galeriji Molvarskog likovnog kruga. Sve dodatne informacije mogu se naći na internetskoj stranici župe Molve, www.zupa-molve.com. Ovim putem pozivamo zainteresirane čitatelje časopisa Zornica nova da se jave na natječaj 4. Salona te da svoje fotografije pošalju na ocjenjivanje.

Dobro svjetlo!
Zvonimir Ištvan-Molve

Hoću li, Gospodine, i ja u raj?

napisao fra Bonaventura Duda

Hoću li, Gospode, i ja u raj?
Želim, al' sve se bojim.
Jer tamo će biti slava i sjaj
a ja na niskom stojim.
Već ako imaš gdjekoji kutić
i to je mnogo za me.
Stisnut ću tamo se suhi k'o prutić
Usko je moje rame.
Nikomu neću praviti sjene
bez buke bi to bilo.
Gospode, ne zaboravi mene
ako to ti je milo.
Ako Ti nije milo prisuće
takova odrpanca,
pusti, da bar na vratima kuće
čekam kod Tvojeg znanca.
Da ga zamolim, da se za me moli.
Ako se ni to ne da,
ja ću svejedno čekati doli,
već i poradi reda.
Pa kada uđu kojim je dato,
i mjesta biti neće:
Nebo je malo, al' ništa zato...
Srce je tvoje veće...

Starci i teški bolesnici

Možda već sada, u vlastitoj obitelji imamo starije roditelje, djeda ili baku, a staraca bi se sasvim sigurno našlo još i među rođacima ili susjedima.

Ima starih ljudi koji su puni blagosti, ljubeznosti, dobrote i zahvalnosti prema mlađima oko sebe s kojima žive i koji se za njih brinu. Ali, ima i takovih s kojima nije baš lako, bilo zbog njihovog ponašanja ili zbog teže bolesti pa i nepokretnosti.

Mnogi starac se teško prilagodi situaciji koju mu donesu godine. Možda bi želio da mu uloga u obitelji bude ista kao i nekada kada je bio u punoj snazi, kada su djeca bila malena. Međutim, djeca su sada najčešće već odrasli ljudi koji traže više samostalnosti.

U starosti se kod nekoga pojačavaju slabe strane u ponašanju koje su već postojale i ranije, a kod nekoga se pojave i nove.

S druge pak strane jedan broj mladih i zdravih ljudi ponaša se prilično oholo, sebično i drsko, ne želeći se žrtvovati za onoga tko je nemoćan i potreban pomoći. A, što god se starac osjeća slabije, bespomoćnije i bolesnije, to ga više boli ružna riječ ili prezir od onih za koje se je nekada ranije žrtvovao i podizao ih na noge.

Ovo su samo neki od brojnih razloga zbog čega dolazi do nesuglasica i raznih napetosti u obitelji. Kako ih rješavati? Na starca je obično teže utjecati da popravi ponašanje, a zbog arterioskleroze i drugih posljedica godina možda nije niti svjestan nekih svojih grešaka koje bi trebalo ispraviti. Općenito govoreći, mislim da više griješe mlađi u odnosu prema starcima i teškim bolesnicima nego što ti nemoćni ljudi eventualno griješe prema onima koji se za njih trebaju brinuti. A za starca se zaista treba nekada brinuti kao za malo dijete.

Podsjetimo se da četvrta Božja zapovijed glasi: Poštuj oca i majku da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji. Međutim, uz roditelje treba svakako poštivati i djedove, bake pa i sve stare i nemoćne. Prema svima njima treba imati mnogo kršćanske ljubavi, dobrote, strpljenja, poštovanja, širokogrudnosti, pa i spremnost za opraštanje.

Biblija na više mjesta govori o poštivanju roditelja i staraca, pa tako i u Knjizi Sirahovoj: Tko štuje oca, okajava grijehe svoje, i tko časti majku svoju, sabire blago. Tko štuje oca, radovat će se sa svoje djece, i bit će uslišen u dan molitve svoje. Tko časti oca svojeg, dugo živi; tko čini radost majci svojoj, sluša Gospoda. On služi roditeljima svojim kao svojim gospodarima. Sine moj, riječju i djelom štuj oca svoga, da te od njega stigne blagoslov. (Sirah 3, 3–8)

Sine moj, pomozi oca svoga u starosti, i ne žalosti ga za života njegova. Ako mu i razum klone, budi blag s njime i ne grdi ga ti, koji su u punoj snazi. Jer, ne zaboravlja se milost prema ocu, već se uračunava u oprost grijeha. U danima tvoje nevolje Gospod će te se sjetiti: kao što se led topi na suncu, tako će iskopnjeti tvoji grijesi. Od hulitelja nije bolji tko prezire oca, i Gospod proklinje onoga tko vrijeđa majku. (Sirah 3, 12–16).

Svim srcem poštuj oca svoga, i ne zaboravi majčinih bolova. Sjeti se da im svoj život duguješ: kako da im uzvratiš sve što učiniše za te? (Sirah, 7, 27–28)

Ne prezri starca čovjeka, jer će i od nas neki ostarjeti. (Sirah 8,6)

Starima i bolesnima treba na vrijeme osiguravati svećenika koji će im biti spreman podijeliti Svete Sakramente i lijepe riječi utjehe, ali i redovite kontrole poštenih, savjesnih liječnika odgovarajućih specijalnosti, koji se pridržavaju Božjih zapovijedi, koji ne sudjeluju u grijesima.

Liječnik se ponekad sretne sa žalosnim slučajem da se djeca niti rodbina ne brinu o svojim ostarjelim bližnjima. Kada se na selu razboli krava ili svinja, brzo se zove veterinara da dođe i spasi životinju, ali kada se razbole djed ili baka, možda liječnika niti ne zovu, jer žele da što prije nastupi smrt. Ili, možda ipak zbog okoline odvezu starca u bolnicu, ali to nekada bude već jako kasno. Ako se tada upita sina, kćer ili snahu gdje su bili prije, zašto su čekali, upala pluća traje već danima, stanje srca je vrlo kritično, rak je već jako uznapredovao, ili došlo je do ekstremne dehidracije organizma (nedostatka tekućine), možda se čuju strašne riječi: Ma, doktore, ništa se vi ne brinite, pa mi znamo da je došlo vrijeme umrijeti!

Dakle, sin ili kćerka svoga oca ili majku osuđuju na smrt. Međutim, mi nismo gospodari niti nad početkom niti nad koncem ljudskog života. Gospodar je dragi Bog, a mi trebamo služiti životu i zdravlju drugih, pogotovo onih koji su nam povjereni. Na nama nije da određujemo tko će do kada živjeti. Mnogo puta se starca i teškog bolesnika izliječi čak i onda kada je rodbina već sve pripremila za pogreb pa čak i pokupovala crninu za žaljenje! O tome bi se moglo navesti mnoštvo primjera.

Loših primjera ima i u pojedinim zdravstvenim ustanovama, kada se nekim bolesnicima, pogotovo starcima, uskraćuje dužna njega, dijagnostičke pretrage, liječenje, pa čak i odgovarajuća prehrana.

Nažalost, ponegdje se događaju slučajevi da takvom bolesniku, kada zove sestru i nešto hoće, netko još uputi ružnu riječ ili počne davati sredstva za spavanje kako ne bi više ništa tražio. Ovakva sredstva kod staraca mogu biti vrlo opasna, jer se zbog njih često toliko poremete da više ne znaju gdje se nalaze, prestanu jesti i piti, ne dišu kako treba, slabo se pokreću, i za par dana možda umru od upale pluća, žeđi, gladi ili zbog rana od ležanja (dekubitusa).

Na pojavu dekubitsa se danas gleda kao na neodgovarajuću njegu koja predstavlja eutanaziju! Dekubitus se ne smije pojaviti! Ako se i pojavi, mora ga se izliječiti! Nemojte postavljati urinarni kateter kada to nije potrebno! Ako je kateter već potreban, vodite računa o sprečavanju i liječenju urinarnih infekcija, kao i o pravilnom održavanju katetera! Nemojte dopustiti da netko umre zbog naše greške i našega propusta! Nemojte dopustiti da netko umre od gladi, žeđi ili bolesti za koje postoji liječenje.

Ako netko ne može jesti normalno, postoji nazogastrična sonda, gastrostoma, parenteralna prehrana i sl., što se mora osigurati za prehranu! Trebamo im pružiti pristojne uvjete za život. Ne smije se dopustiti da se smrzavaju, moraju imati odgovarajuću hranu i odjeću. Često je potrebno da netko stalno bude uz njih vodeći računa kako uzimaju lijekove. Starci trebaju osjećati da je drugima do njih stalo.

Treba reći da nam starac zbog svoje bolesti ili nesposobnosti pruža priliku da mu činimo dobra djela pa si tako stvaramo zasluge za svoju dušu. Odnos prema starom čovjeku je toliko bitan da nam o njemu ovisi ne samo mir savjesti u ovom vremenu, nego čak i naš vječni život.

Sjetimo se da se i u ovom slučaju mogu primijeniti riječi koje nam je uputio Isus Krist, a zabilježio apostol Sveti Matej: *Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće. (Mt, 25,40)*

Dr. med. Antun Lisec (antun.lisec@globalnet.hr)

Ljerka Varga

Bakici

Donio sam bakice
buket od maslačka,
da ti kažem hvala:

Za sve tvoje riječi
tiho što ćeš reći,
za sve kolače,
slatke što ćeš peći.

U večeri duge
kad nam čitaš priče,
kad nas braniš,
ako mama viče.

Donio sam tebi,
da ti kažem hvala,
za sve tople zagrljaje
ti što si nam dala.

Jer drugo ja ne znam
što bih ti dao,
a cvjetiće ove
za tebe sam brao.

Pogleda ga baka
sa suzom u oku,
u zagrljaju bio je
u najbržem skoku.

Izvor: Lukin portal

„Na slobodu pozvani”

Susret hrvatske katoličke mladeži u Dubrovniku. Ova je pastoralno-katehetska godina u Dubrovačkoj biskupiji Godina mladih, proglasio je to dubrovački biskup mons. Mate Uzinić. Razlog za to je Susret hrvatske katoličke mladeži koji će se pod geslom „Na slobodu pozvani” održati u Dubrovniku 26. i 27. travnja 2014. godine.

„Ovaj Susret i ovo geslo nisu slučajno odabrani. Odabrani su zato što je grad Dubrovnik u kojemu se treba održati ovaj Susret kroz čitavu svoju povijest cijenio slobodu, ‚dar u kôm sva blaga višnji nam Bog je dô’. I mi danas smo pozvani iznova promišljati dar slobode koja je najdublja čežnja svakoga čovjeka, osobito mladih ljudi.”

Godina mladih počela je prvim danom nove školske godine, a završit će kada i ona bude završena.

Rekordan broj mladih dolazi na Susret hrvatske katoličke mladeži u Dubrovniku

Za nadolazeći Susret hrvatske katoličke mladeži prijavilo se 31.917 sudionika - piše Glas koncila.

Na Susretu hrvatske katoličke mladeži sudjelovat će i 524 mladih iz svijeta, iz Austrije, Njemačke, Italije, Mađarske i Makedonije.

Susret hrvatske katoličke mladeži (SHKM) je nacionalni susret mladih koji se održava svake dvije godine. Prvi je put održan 10. lipnja 1996. godine u Splitu, zatim 2000. godine u Rijeci. Nakon toga, svake druge godine, susreti su se održavali u Osijeku, Šibeniku, Puli, Varaždinu, Zadru i Sisku. Dosadašnji susreti okupljali su od 5.000 do 30.000 mladih. Susreti mladih su svojevrstan Festival mladih ispunjen entuzijazmom, ljubavlju i zajedništvom.

Crne pisanice

Pisanice sam na Vuzem (Uskrs) se pisalo jel onda je Isusova muka. Kad so Isusa ganjali, onda Isus kazal Mariji nek pokupi one pisanice što je delala i nek dene u košara, al jest ništ nije dela.

I so se na put krenoli. A Židovi so nje iz daleka pratili. Onda Marija kazala Isusu da

– Židovi odma ćo nas stići.

A Isus kaže Mariji:

– Ne boj se ništ, sad ćemo ziti na planinu, a oni budo išli za nama gore.

I to je kazal:

– Majko, sad iz košara pisanice na se strana pokoturaj.

I onda so se krenoli gore k rezulji (šumi), a Marija se ogledala i kaže Isusu da:

–Mam ćo nas stići!

A Isus kaže:

– Majko moja, sad idi, i ćemo stati pod onu veliku vrbu.

I Isus kaže vrbi:

– Pušći grane na zemlju, dole! – i tak so se oslobodili, zato je žalosna vrba.

Isus kazal da njegve pisanice so crijene jel to njegvu krv znači. A crne so Majke žalosti i boli, jel Majke lice se potamnilo od boli i velike žalosti, i zato so pisanice crne.

Đuro Franković: Pučka biblija

26. travnja 2014. predaje se obnovljena etno-kuća u hrvatskom Budžaku

Način življenja jedne imućnije seljačke obitelji prezentirano je kroz jedno razdoblje, na prekretnici 19. i 20. stoljeća. Predstavljeno je nekadašnje kućište i kuća, te s time naporedo izgrađeno skladište ili komora, ispod toga podrum, a na kraju samoga kućišta (dvor) nalazila se staja sa sjenikom, dakako s uzdužno-poprečnim rasporedom. Kuća zidova od naboja bila je pokrivena trskom i trodjelna, s trijemom, u njemu stupovima, pročeljem, te okomitim tršćanim krovom i zabatom. Ranije prostorije kuhinje imale su ulaz iz trijema. Na prekretnici stoljeća izgrađeni dimnjak omogućio je da se u prednjem djelu kuhinje, gdje više nije bilo dima, izgradi jedan dio za prelaženje iz jednog djela kuće u drugi, a tu su premješteni i ulazi u sobu. Namještenje prve sobe s klupom u kutovima, te sa štednjakom (ložio se iz kuhinje) i krušnom peći u sredini kuhinje, a u prostorijama sa smještenim pokućstvom.

U Zagrebu 6. i 7. travnja 2014.
Snimio: Akoš Kolar

